

Ügyszám: NAIH/2017/439/ /H.
(NAIH/2016/5159/H.)

Tárgy: [...] csomagátvizsgálási gyakorlata

HATÁROZAT

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) **megállapítja** a [...] **Korlátolt Felelősségű Társaság** (a továbbiakban: Kötelezett) ([...]) által alkalmazott csomagátvizsgálással kapcsolatos **adatkezelés jogellenességét** abban a tekintetben, hogy **nem megfelelő jogalap alapján végezte adatkezelését, és nem nyújtott arról megfelelő tájékoztatást** a munkavállalói számára.

A Hatóság **megtiltja** a jelen határozat szerinti jogellenes adatkezelést, illetve elrendeli, hogy a Kötelezett alakítsa át adatkezelését jelen határozat figyelembe vételével.

A Hatóság továbbá a Kötelezettet az általa jogellenesen folytatott adatkezelési gyakorlat miatt

**500.000 Ft, azaz ötszázezer forint
adatvédelmi bírság**

megfizetésére kötelezi.

A Kötelezettnek a megtett intézkedéseiről a közléstől számított 30 napon belül tájékoztatnia kell a Hatóságot.

A bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a Hatóság központosított bevételek beszedési célelszámolási forintszámlája (10032000-01040425-00000000) javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor hivatkozzon a NAIH/2017/439/H. BÍRS. számra.

A hatósági eljárás kapcsán eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről a Hatóság nem rendelkezett.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Hatósághoz elektronikus úton benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30.000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

Ha a Kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótléket köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bírság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását.

INDOKOLÁS

I. Előzmények

1. Panasz érkezett a Hatósághoz, melyben a panaszos azt kifogásolta, hogy a Kötelezettnél a munkavállalókat akként ellenőrzik, hogy táskáikat rendszeresen átvizsgálják az üzem területére érkezéskor, valamint a terület elhagyásakor. A vizsgálatot egy, a Kötelezett által erre a célra megbízott biztonsági cég alkalmazottai végzik. A panaszos nyilatkozata szerint az üzem területére belépő munkavállaló a táskája kinyitásával köteles annak tartalmát bemutatni a biztonsági őrnök, erre vonatkozó külön felszólítás nélkül. Az üzem területéről kilépő munkavállaló minden esetben köteles egy gombot megnyomni. Amennyiben a gomb lenyomásával egy rövid hangjelzés hallható, abban az esetben a helyszínen azonnal kötelező bemutatni a táska tartalmát a biztonsági őrnök, külön felszólítás nélkül, ugyanúgy, mint a belépésnél. Amennyiben a gombnyomás hatására hosszú hangjelzés generálódik, úgy a kilépő munkavállaló köteles a portaszolgálat kamerával ellátott helyiségébe bemenni, és ott ki kell pakolnia a táskája tartalmát. Adott esetben elektromos alkoholszondás vizsgálatra is kötelezhetik ekkor a munkavállalót. A panaszos hangsúlyozta, hogy a csomag-, illetve alkoholszondás vizsgálatot kizárólag a fizikai munkakörben foglalkoztatott munkavállalókkal szemben alkalmazzák, a szellemi munkakörben foglalkoztatottakkal szemben azonban nem.

2. Az ügyben a Hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálati eljárást indított és az Infotv. 54. § (1) bekezdés c) pontja szerint megkereséssel fordult a Kötelezett felé és tájékoztatást kért a táskák, csomagok átvizsgálásával kapcsolatos gyakorlattal összefüggésben.

A Hatóság a Kötelezett válaszait és a cég székhelyén szolgálatot teljesítő személy- és vagyonörök számára szóló, a biztonsági cég által kiadott és a Kötelezett által jóváhagyott őrutasításban írtakat áttekintve megállapította, hogy a Kötelezett azon gyakorlata, mely szerint a megbízott vagyonörök általános vagyonvédelmi célból – véletlenszerűen – átvizsgálják a munkavállalók munkahelyre bevitt csomagjait, táskáit, nem felel meg az Infotv. szerinti célhoz kötött adatkezelés elvének, és indokolatlanul sérti a munkavállalók magánszféráját. A célhoz kötött adatkezelés elve, valamint a Kötelezett által jogalapként hivatkozott, a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvtv.) megköveteli, hogy ezen intézkedés végrehajtásához büncselekmény vagy szabálysértés megalapozott gyanúja álljon fenn. Megalapozott gyanú hiányában a csomagok tartalmának átvizsgálására e törvények együttes értelmezése alapján nincs jogosultsága a vagyonöröknek. A munkavállalók alkoholszondázásával kapcsolatban a Hatóság álláspontja a Kötelezett által megküldött őrutasításban foglaltak alapján az volt, hogy valószínűsíthető annak visszaélésszerű gyakorlása, illetve megállapítható volt, hogy a szondázást olyan személyek – a vagyonörök – végzik, akik a munkáltató tulajdonának védelmét hivatottak ellátni. A célhoz kötött adatkezelés elve alapján azonban a vagyonörök nem kezelhetnek személyes adatot olyan célból, amely a vagyonvédelmi tevékenységhez nem kapcsolódik, így a szondázást és azzal kapcsolatos mint munkáltatói ellenőrzés keretében megvalósuló adatkezelést nem végezhetik.

Minderre tekintettel a Hatóság 2016. május 9. napján kelt levelében felszólította a Kötelezettet arra, hogy hagyjon fel azzal a magánszférát sértő gyakorlattal, hogy általános vagyonvédelmi célból, véletlenszerű kiválasztás alapján kötelezik a munkavállalókat a csomagjaik, táskáik bemutatására és átvizsgálására, és hozzon olyan intézkedést a jogszerűség helyreállítása érdekében, mely a tulajdon védelmét, valamint a munkahelyen őrzött értékek védelmét más, a

munkavállalók magánszférájának csekélyebb mértékű sérelmével járó módon biztosítja, és megfelel az Infotv. szerinti célhoz kötött adatkezelés elvének. Továbbá a Hatóság felszólította a Kötelezettet arra, hogy a munkavállalók alkoholszondáztatását a munkáltató által megbízott, a munkáltatóval munkaviszonyban álló személy végezze, ne a vagyongörök.

Az Infotv. 56. § (2) bekezdése értelmében a Kötelezettek – egyetértése esetén – haladéktalanul meg kellett tennie a felszólításban megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve – egyet nem értése esetén – álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított harminc napon belül írásban tájékoztatnia kellett a Hatóságot.

A Kötelezett két alkalommal kérelmezte a válaszára megjelölt határidőnek a meghosszabbítását azon okból, hogy a Hatóság felszólításában meghatározott, elvégzendő feladatok végrehajtása hosszabb időt vesz igénybe, mint amelyet a megjelölt határidő lehetővé tesz. A Hatóság mindkét esetben méltányolta a Kötelezett kérését, azonban kérte, hogy a felszólítás óta megtett intézkedéseiről nyújtson tájékoztatást.

A Kötelezett a megtett intézkedéseivel kapcsolatban arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy nem tartja jogsértőnek azt a gyakorlatot, hogy kötelezi a munkavállalókat csomagjuk, táskájuk, átvizsgálására, bemutatására, mivel a munkáltató feladata a rábízott vagyon védelme, és ez a vagyonvédelmi cél indokolja a jelenlegi gyakorlat fenntartását. Azonban enyhítenek a vizsgálaton, és a jövőben felkérjük a csomag tulajdonosát arra, hogy a csomagba betekintésre adjon önként lehetőséget a biztonsági szolgálat erre kijelölt alkalmazottjának, majd ezt követően – amennyiben idegen eredetű tárgy látható a táskában – a vagyongör felkéri az illetőt arra, hogy a csomag tartalmát – a személyiségi jogait vagy emberi méltóságát sértő tárgyak kivételével – az erre a célra kialakított helyiség asztalára tegye ki.

Továbbá a Kötelezett nyilatkozata szerint megkezdtek egy hatékonyabb és modernebb ellenőrzési rendszer bevezetése lehetőségének vizsgálatát. Erről azonban bővebb tájékoztatást nem nyújtottak.

A Kötelezett az alkoholszondáztatással kapcsolatban azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy változtatnak eddigi gyakorlatukon, és a jövőben a vagyongörök helyett a Kötelezett alkalmazottja végzi a szondáztatást.

A Hatóság a Kötelezett alkoholszondáztatással kapcsolatos intézkedését megfelelőnek tartotta, azonban a csomag, illetve táskák átvizsgálására vonatkozó tájékoztatását nem tudta elfogadni, az azzal kapcsolatos, a NAIH/2016/302/3/V. számon kiadott, 2016. május 9. napján kelt felszólításában kifejtett megállapításait továbbra is fenntartotta.

3. Mindezek alapján, mivel az Infotv. 56. § szerinti felszólítás alapján a jogsérelem orvoslására, illetve megszüntetésére nem került sor, a Hatóság az Infotv. 58. § (2) bekezdés a) pontja és a 60. § (1) bekezdése alapján szükséges további intézkedésként a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított a Kötelezett panasszal érintett csomagátvizsgálási gyakorlatával kapcsolatban.

A vizsgálat 2012 januárjától az eljárás megindításának időpontjáig tartó időszak adatkezelési tevékenységére vonatkozott. Az eljárás megindulása után történt változások a határozat végrehajtása során veendőek figyelembe.

A Hatóság az Infotv. 71. § (2) bekezdése értelmében a vizsgálati eljárása során beszerzett adatokat, tudomására hozott tényeket a jelen adatvédelmi hatósági eljárás során is felhasználhatta.

II. Az eljárás menete, a tényállás tisztázása

1. A Hatóság az adatvédelmi hatósági eljárás megindításáról a NAIH/2016/5159/H. ügyszámú levelében értesítette a Kötelezettet, egyidejűleg a tényállás tisztázása érdekében végzésében felhívta arra, hogy adjon választ a Hatóság által feltett kérdésekre és küldje meg a válaszát alátámasztó okiratokat.

A Kötelezett jogi képviselője azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a Hatóság által vizsgált időszakban a csomagátvizsgálás csak a kimenő munkavállalókat érintette, véletlenszerű kiválasztás alapján. Ez az átvizsgálás azt jelentette, hogy a biztonsági szolgálat munkatársai a véletlenszerűen kiválasztott kimenő munkavállalókat felhívták a táskáik, csomagjaik bemutatására.

A Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint a véletlenszerű ellenőrzés megvalósításához egy nyomógombos elektronikai vagyondédelmi rendszert alkalmaztak, melyről a minden munkavállaló számára elérhető munkavállalói kézikönyv „Biztonsági szolgálat hatásköre, táskaellenőrzés rendje” cím alatt történt meg a tájékoztatás. A dokumentum szerint a csomagátvizsgálásra az Szvtv. 26. § (1) bekezdése és 28. §-a biztosít alapot. A munkavállalói kézikönyv mellett a bejáratoknál biztonsági tábla is ki van függesztve a csomagátvizsgálással kapcsolatban.

A Kötelezett jogi képviselőjének ezen nyilatkozatai azonban ellentétben állnak a vizsgálati eljárásban adott azon tájékoztatással, mely szerint – hivatkozva a csomagátvizsgálási gyakorlatot szabályozó őrtasításban foglaltakra – a vagyondőrnek belépéskor szűrőpróbaszerűen táska-, és csomagellenőrzést kellett végeznie, míg kilépéskor a véletlenkiválasztó jelzéstől függően ugyancsak ellenőrzést kellett tartania. A Kötelezett a vizsgálati eljárásban továbbá azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy amennyiben nem volt teljes körű, mindenkire kiterjedő ellenőrzés, úgy a vagyondőr a véletlenszerűen kijelölt személyt csomagátvizsgálásra hívta fel, mely alapvetően megtekintéssel történő átvizsgálást jelentett. Az őr a csomaghoz nem nyúlhatott, hanem annak tartalmát – felkérésre – az ellenőrzés alá vont személynek kellett kipakolnia. A csomagban lévő, illetve abból kipakolt dologhoz a biztonsági őr csak akkor nyúlhatott hozzá, ha az nyilvánvalóan a Kötelezett tulajdona, vagy bűncselekményből származó dolog volt, és azt az eljárás alá vont személy meg akarta semmisíteni. Amennyiben bizonytalan eredetű volt a csomag tartalma, arról jegyzőkönyv készült, és az illetékes vezető döntése szerint kellett a továbbiakban eljárni.

2. A Kötelezett jogi képviselőjének a hatósági eljárásban tett nyilatkozata szerint továbbá a vizsgált időszakban jegyzőkönyv készült abban az esetben is, amikor az adott munkavállaló a csomagját hátrahagyva távozott. Ekkor egy bizottság vizsgálta meg a csomag tartalmát. Ezen kívül jegyzőkönyv készült akkor is, amikor a munkavállaló megtagadta a csomagellenőrzést. Ebben az esetben a megtagadás ténye került rögzítésre a jegyzőkönyvben.

A jegyzőkönyv minden esetben azt a célt szolgálta, hogy megállapítható legyen az, hogy a Kötelezett által gyártott termékek és egyéb eszközök a vizsgált csomagban fellelhetőek-e vagy sem. Ugyanakkor a jegyzőkönyvek tárolásának időtartamával kapcsolatos szabályozása nem volt a Kötelezettnek a vizsgált időszakban, a jövőben azonban ezeket a dokumentumokat kilencven napig kívánják megőrizni. A Hatóság a tényállás tisztázása érdekében csomagátvizsgálási jegyzőkönyvi másolatok megküldését kérte a Kötelezettől. A Kötelezett által megküldött

mintapéldányokon szerepelt az érintett munkavállaló neve és aláírása, illetve amennyiben a csomagban a Kötelezett tulajdonában álló vagyontárgy volt megtalálható, annak megnevezése – mellékelve a jegyzőkönyvhöz a vagyontárgyról készült fényképfelvétellel –, vagyontárgy hiányában pedig például annak megállapítása, hogy „a táskában csak személyi használatú dolgok voltak.”

3. A Kötelezett a csomagátvizsgálás során jegyzőkönyv mellett csomagátvizsgálási naplót is készített a vizsgált időszakban. A napló célja a Kötelezett tulajdonának védelme, illetve bűncselekmények, szabálysértések felderítése, megelőzése, megszakítása volt. A napló listázta, hogy kik esetében végezték el a csomag átvizsgálását, név, illetve aláírás megadásával, és rögzítette annak eredményét, vagyis azt, hogy a csomag tartalmazott-e a Kötelezett tulajdonába tartozó vagyontárgyat vagy sem. Ahogyan a csomagátvizsgálási jegyzőkönyvek esetében, úgy a naplók tárolásának időtartamával kapcsolatos szabályozással sem rendelkezett a Kötelezett, a jövőben azonban ezeket a dokumentumokat is kilencven napig kívánják megőrizni.

4. A Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint a személyiségi jog védelmére figyelemmel a csomag átvizsgálására a nyilvánosság elől elkülönített helyiségben került sor, mely helyiségben kamera üzemelt, és rögzítette az eljárás menetét a későbbi – alaptalan – vádak megelőzésére. Ezen kamerát a Kötelezett az egyik munkavállalójának kérésére szereltette fel. A kamera üzemeltetésének alapjául az Szvtv. 23. § (1)-(3) bekezdését, valamint 26. § (1) bekezdés e) pontját jelölték meg. Az Szvtv. rendelkezése alapján a rögzített felvételeket három munkanapig tárolták. A kamerafelvételeket bűncselekmény, szabálysértés alapos gyanúja, csomagátvizsgálással kapcsolatos beérkező panasz esetén a biztonsági szolgálatért felelős, a Kötelezett alkalmazásában álló vezető engedélyével az ügy kivizsgálásáért felelős vezető tekinthette meg. A Kötelezett jogi képviselőjének nyilatkozata szerint azonban tudomásuk szerint a kamera felszerelése óta nem került sor a felvételek megtekintésére. A Hatóság a tényállás tisztázása érdekében kamerafelvételek megküldését kérte a Kötelezettől. A Kötelezett azonban – tekintettel arra, hogy a rögzített felvételeket három munkanapig őrizte meg a rendszer – már nem rendelkezett a vizsgált időszakra vonatkozó felvételekkel.

A csomagátvizsgálási jegyzőkönyv, napló, illetve kamerafelvételek tekintetében a Kötelezett jogi képviselője továbbá azt nyilatkozta, hogy 2016. november 25. napja óta, mivel már nem végez nyomógombos, kiválasztási rendszeren alapuló munkavállalói csomagátvizsgálást, ezért az ezt követő időszakban sem jegyzőkönyv, sem napló, sem kamerafelvétel nem készült.

5. A nyomógombos rendszer működésével kapcsolatban továbbá a Kötelezett jogi képviselője megjegyezte, hogy az véletlen kiválasztáson alapult, amely azt jelenti, hogy minden, a kapun áthaladó munkavállalónak meg kellett nyomnia egy gombot, melynek hatására egy sípoló hang keletkezett. Amennyiben a sípoló hang hosszabb ideig tartott – melyet a gép véletlenszerűen generálhat –, úgy ekkor az adott munkavállaló vonatkozásában történt csomagátvizsgálás, rövid sípolás esetében azonban nem.

6. A Kötelezett jogi képviselője továbbá az alábbi észrevételeket tette a Hatóság vizsgálati eljárásban kiadott felszólításában kifejtett megállapításaival kapcsolatban:

Álláspontja szerint a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) széles körű jogosultságokat biztosít a munkáltatóknak a munkavállalók ellenőrzésére. Az Mt. biztosítja a speciális ellenőrzési jogosultságot az Infotv. és az Szvtv. általános előírásai mellett. Álláspontja szerint a Hatóság azonban kizárólag az Infotv. és az Szvtv. szabályait vette alapul, amikor megállapította azt, hogy nincs jogszerű lehetőség a rendszeres, szűrőpróbaszerű csomagátvizsgálás alkalmazására, mert ezen ellenőrzésre csak akkor van jogszerűen lehetőség, ha valamilyen bűncselekmény vagy szabálysértés megalapozott gyanúja áll fenn. Ezzel a Hatóság

figyelman kívül hagyta a három jogszabály egymáshoz való viszonyát, vagyis azt a körülményt, hogy a munkaviszony vonatkozásában az Mt. speciális szabályokat tartalmaz az Infotv. és az Szvtv. általános előírásaihoz képest.

Ezt megerősítvén a jogi képviselő hivatkozott az Mt. 11. § (1) bekezdésére, mely szerinte a munkáltató számára olyan jogosultságot biztosít, amely alapján ellenőrizheti, hogy a munkavállaló betartja-e a munkaviszonyból származó kötelezettségeit, és kiterjed a munkáltató jogos gazdasági érdekei – így különösen a tulajdonjoga, vagyona – védelmét biztosító munkavállalói kötelezettségek megtartására is.

Továbbá a Kötelezett jogi képviselőjének álláspontja szerint a munkáltatói ellenőrzési jog kiterjed más munkavállalói kötelezettségek teljesítésére is. Az Mt. 6. § (1) bekezdésére hivatkozva – mely szerint a munkaszerződés teljesítése során a munkavállalónak is rendeltetésszerűen, úgy kell eljárni, ahogy az adott helyzetben általában elvárható – a munkavállalótól elvárható, hogy ne vigyen be a munkahelyére olyan dolgokat, amelyek nem szükségesek a munkába járáshoz, vagy a munkavégzéshez, illetve ne tartson magánál olyan személyes dolgokat, amelyek a magánszférájához kötődnek. Ezen túlmenően a munkáltató kifejezetten tilthatja vagy engedélyhez kötheti a munkába járáshoz, a munkavégzéshez nem szükséges dolgok munkahelyre történő bevitelét, vagy előírhatja a munkahelyre bevitt dolgok bejelentését, megőrzőben történő elhelyezését.

Az Mt. az ellenőrzési jogosultság korlátját úgy határozza meg, hogy az nem lehet visszaélészerű, így például nem irányulhat a munkavállaló zaklatására, valamint nem járhat az emberi méltóság megsértésével. Továbbá a munkavállaló magánélete nem ellenőrizhető. Mindezek alapján a Kötelezett jogi képviselője szerint e korlátok nem sérülnek a kilépés során alkalmazott szűrőpróbaszerű ellenőrzéssel akkor sem, ha az ellenőrzésre nem valamely konkrét bűncselekmény vagy szabálysértés alapos gyanúja alapján kerül sor.

Továbbá a Kötelezett jogi képviselője kifejtette, hogy komoly nagyságrendű károkat okoz a cégnek az, hogy az általa gyártott termékek és egyéb eszközök jelentős része eltűnik a gyárból, amelyek egy része a cég információi szerint kereskedelmi forgalomba kerül. Ezeket a hiányokat a Kötelezettnél folytatott leltárok folyamatosan igazolják.

A Kötelezett jogi képviselője továbbá arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a Kötelezett nem minősül kis- vagy középvállalkozásnak a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv. tv.) alapján.

III. Az eljárás során a Hatóság által megvizsgált dokumentumok:

- Őrutasítás a[...] szám alatti objektumában szolgálatot teljesítő személy- és vagyonőr részére
- [...] adatvédelmi szabályzata
- Biztonsági szolgálat hatásköre, táskaellenőrzése c. dokumentum
- Csomagátvizsgálási jegyzőkönyv
- Csomagátvizsgálási napló

IV. Az ügyben alkalmazandó jogszabályi előírások

A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: Adatvédelmi Irányelv) 7. cikk f) pontja alapján: „A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben dolgozhatók fel, ha az adatfeldolgozás az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében.”

Magyarország Alaptörvénye VI. cikk (1)-(2) bekezdése értelmében: „(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét [...] tiszteletben tartsák.

(2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint: „személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.”

Az Infotv. 3. § 7. pontja alapján: „hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adat – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.”

Az Infotv. 3. § 9. pontja értelmében: „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.”

Az Infotv. 3. § 10. pontja szerint: „adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.”

Az Infotv. 4. § (1) bekezdése alapján: „Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.”

Az Infotv. 4. § (2) bekezdése értelmében: „Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.”

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése szerint: „Személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli.”

Az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján: „Az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa vagy rendelkezése szerint megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, az adatvédelmi incidens körülményeiről, hatásairól és az elhárítására megtett intézkedésekről, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.”

Az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdése értelmében: „Az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező. Az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.”

Az Infotv. 71. § (2) bekezdése szerint: „A Hatóság a vizsgálata során beszerzett adatokat hatósági eljárásában felhasználhatja.”

Az Mt. 10. § (1) bekezdése alapján: „A munkavállalótól csak olyan nyilatkozat megtétele vagy adat közlése kérhető, amely személyiségi jogát nem sérti, és a munkaviszony létesítése, teljesítése vagy megszűnése szempontjából lényeges.”

Az Mt. 11. § (1) bekezdése értelmében: „A munkáltató a munkavállalót csak a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizheti. A munkáltató ellenőrzése és az annak során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság megsértésével. A munkavállaló magánélete nem ellenőrizhető.”

Az Mt. 42. § (2) bekezdés a) pontja szerint: „A munkaszerződés alapján a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni.”

Az Mt. 52. § (1) bekezdés b) és c) pontja alapján: „A munkavállaló köteles
b) munkaideje alatt – munkavégzés céljából, munkára képes állapotban – a munkáltató rendelkezésére állni,
c) munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni.”

Az Szvtv. 25. § (2) bekezdése értelmében: „Az e fejezetben meghatározott jogosultságok gyakorlása során az adott cél elérésére alkalmas eszközök közül a személyi szabadság, illetve a személyiségi jogok legkisebb korlátozásával járó eszközt kell választani.”

Az Szvtv. 26. § (1) bekezdése szerint: „A vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során jogosult:

- a) a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni, ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanlansága esetén – a megbízó eltérő rendelkezésének hiányában – az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és távozásra felszólítani;
- b) a területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni;
- c) a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személyt – a 28. § rendelkezései szerint – csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmánynak bemutatására felhívni;

- d) a jogsértő személyt magatartása abbahagyására felhívni;
 e) elektronikai vagyónvédelmi rendszert alkalmazni;
 f) a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtiltani.”

Az Szvtv. 28. § (1) bekezdése alapján: „A vagyónőr a csomag tartalmának, jármű és szállítmány bemutatására a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítése céljából, a tervezett intézkedése okának és céljának közlése mellett akkor hívhat fel, ha

- a) megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dolgot tart magánál, amelynek őrzése a vagyónőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége;
 b) e dolgot a felszólítás ellenére sem adja át; és
 c) az intézkedés a jogsértő cselekmény megelőzése, megszakítása érdekében szükséges.”

Az Szvtv. 29. § (1) bekezdése értelmében: „A 26–28. §-okban szabályozott intézkedések végrehajtása során a vagyónőrnek biztosítania kell, hogy az érintett személy személyes adatait, így különösen magánitkait és magánéletének körülményeit illetéktelen személy tudomására jutásától megóvja.”

Az Szvtv. 74. § 13. pontja szerint: „csomag: mindazon, az érintett személy birtokában lévő, általa fogott vagy testére rögzített, azon viselt olyan tárgy, amely a benne elhelyezett dolgok szállítására avagy azok szállításának megkönnyítésére szolgál és amely alkalmas arra, hogy e dolgok a külső szemlélő elől – részben vagy egészben – elfedve maradjanak.”

Az Szvtv. 74. § 14. pontja alapján: „csomag tartalmának, a járműben elhelyezett dolognak, a szállítmánynak bemutatása: annak lehetővé tétele, hogy a személy- és vagyónőr megbizonyosodjon arról, hogy a csomagban, a járműben, a szállítmányban elhelyezett, a külső szemlélő elől egyébként rejtett dolgok között nincs olyan, amely az általa megakadályozandó jogsértő cselekményből származik vagy amelynek a területre történő bevitele tilos.”

V. A Hatóság megállapításai

V. 1. A Kötelezett tevékenysége

A Kötelezett, a [...] vállalatcsoport tagja 2002 óta. Tevékenysége tengelykapcsolók gyártására terjed ki.

Jelen ügy tárgyát a Kötelezett által, a munkavállalókkal szemben folytatott, a II. pontban részletezett csomagátvizsgálási gyakorlat képezi.

V. 2. A Kötelezett által alkalmazott csomagátvizsgálási gyakorlat

1. A Kötelezett a vizsgálati eljárás során arra hivatkozott, hogy a csomagátvizsgálást az általa megbízott biztonsági cég alkalmazottai a Kötelezett tulajdonhoz való jogának érvényesítése, valamint a jogsértő cselekmények megelőzése, megszakítása érdekében végezték, az Szvtv. rendelkezéseinek megfelelően. Ennek keretében a vagyónőrnek belépéskor szűrőpróbaszerűen táska-, és csomagellenőrzést kellett végeznie, míg kilépéskor a véletlenkiválasztó jelzéstől függően szintén ugyanilyen ellenőrzést kellett tartania. A Kötelezett szerint a be- és kiléptetés az objektumvédelem, illetve –őrzés egyik lényeges eleme, amely magában foglalhatja a csomag

átvizsgálását is. A Kötelezett nyilatkozata szerint amennyiben nem volt teljes körű, mindenkire kiterjedő ellenőrzés, úgy a vagyonőr a véletlenszerűen kijelölt személyt csomagátvizsgálásra hívhatta fel, mely alapvetően megtekintéssel történő átvizsgálást jelentett. Ez azt jelentette, hogy az őr a csomaghoz nem nyúlhatott hozzá, hanem annak tartalmát – felkérésre – az ellenőrzés alá vont személynek kellett kipakolnia. A csomagban lévő, illetve abból kipakolt dologhoz a biztonsági őr csak akkor nyúlhatott hozzá, ha az nyilvánvalóan a Kötelezett tulajdona volt, vagy bűncselekményből származott, és azt az eljárás alá vont személy meg akarta semmisíteni. Amennyiben bizonytalan eredetű volt a csomag tartalma, arról jegyzőkönyv készült, és az illetékes vezető döntése szerint kellett a továbbiakban eljárni. A személyiségi jog védelmére figyelemmel a csomag átvizsgálására a nyilvánosság elől elkülönített helyiségben került sor, mely helyiséget kamera figyelt, illetve rögzítette az eljárás menetét a későbbi – alaptalan – vádak megelőzésére.

A Kötelezett jogi képviselője az adatvédelmi hatósági eljárás során azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a Hatóság által vizsgált időszakban a csomagátvizsgálás csak a kimenő munkavállalókat érintette, véletlenszerű kiválasztás alapján. Ez az átvizsgálás azt jelentette, hogy a biztonsági szolgálat munkatársai a véletlenszerűen kiválasztott kimenő munkavállalókat felhívták a táskáik, csomagjaik bemutatására. A véletlenszerű ellenőrzés megvalósításához egy nyomógombos elektronikai vagyonsvédelmi rendszert alkalmaztak, melyről minden munkavállaló tájékozódhatott a munkavállalói kézikönyvből. A dokumentum szerint a csomagátvizsgálásra az Szvtv. megadott rendelkezései biztosítottak jogalapot. A munkavállalói kézikönyv mellett a bejáratoknál biztonsági tábla is felhívta az érintettek figyelmét a csomagátvizsgálásra.

Azaz – ahogyan a fentiekben már megállapításra került – ellentmondás áll fenn a vizsgálati és hatósági eljárásban adott nyilatkozatok között abban a tekintetben, hogy a be- és kilépő személyeket is felhívták-e a vagyonőrök csomagjuk bemutatására, minden munkavállalót érintett-e a gyakorlat vagy csak véletlenszerűen kiválasztott személyeket, illetve, hogy a táska tartalmát csak bemutatni volt szükséges, vagy azt ki is kellett pakolni. A Hatóság álláspontja szerint ezen ellentmondásoknak azonban az eljárás szempontjából nincs jelentősége, mivel a vizsgált időszak az adatvédelmi hatósági eljárás megindításának időpontjáig tartó időszak adatkezelési tevékenységére vonatkozik, és az ezt követően bevezetett változások nem tartoznak a vizsgált időszakba.

Mindemellett a Kötelezett valamennyi nyilatkozata ellentétben áll a panaszos állításával, mely szerint a vizsgált időszakban az üzem területére belépő munkavállaló a táskája kinyitásával köteles volt annak tartalmát bemutatni a biztonsági őrnek, erre vonatkozó külön felszólítás nélkül. Az üzem területéről kilépő munkavállaló pedig minden esetben köteles volt egy gombot megnyomni. Amennyiben a gomb lenyomásával egy rövid hangjelzés volt hallható, abban az esetben a helyszínen azonnal kötelező volt bemutatni a táska tartalmát a biztonsági őrnek, külön felszólítás nélkül, ugyanúgy, mint a belépésnél. Amennyiben a gombnyomás hatására hosszú hangjelzés generálódott, úgy a kilépő munkavállaló köteles volt a portaszolgálat kamerával ellátott helyiségébe bemenni, és ott ki kellett pakolnia a táskája tartalmát.

A Hatóság álláspontja szerint valamennyi ellentmondásnak nincs jelentősége abból a szempontból, hogy a Kötelezett a munkavállalókkal szembeni csomagátvizsgálási gyakorlatot alapvetően az Szvtv. rendelkezéseire hivatkozva végezte, egyrészt azonban azon szabályokkal ellentétesen, másrészt a Hatóság álláspontja szerint az Szvtv. nem ad jogalapot ezen munkavállalók magánszféráját érintő ellenőrzési gyakorlatra.

2. Az Szvtv. 25. § (2) bekezdése, 26. § (1) bekezdése, valamint 28. § (1) bekezdése ugyanis akkor teszi lehetővé a csomagátvizsgálást a vagyonőr számára, ha a cél elérésére nem állnak rendelkezésre olyan eszközök, amelyek a személyi szabadságot, illetve a személyiségi jogokat

kevésbé korlátozzák. Ezt a korlátozást a törvény tovább szűkíti azzal a feltétellel, hogy előírja, ezen intézkedés végrehajtásához bűncselekmény vagy szabálysértés megalapozott gyanújának kell fennállnia. További feltétel, hogy a bűncselekményből, szabálysértésből származó dolgot az érintett személy felszólítás ellenére sem adja át a vagyonőrnek, és az intézkedés a jogsértő cselekmény megelőzése, megszakítása érdekében szükséges.

Az ismertetett törvényi rendelkezések értelmében tehát az a gyakorlat, mely szerint akár a be-, akár a kilépő munkavállalók kötelesek voltak a csomagjuk tartalmát bemutatni, vagy azt kipakolni a vagyonőrnek a jogsértő cselekmény megelőzése, megszakítása érdekében, nem felel meg az Szvtv.-ben foglaltaknak. Az Szvtv. rendelkezései nem adnak általános jellegű felhatalmazást a munkáltatónak arra, hogy egy esetleges jogsértő cselekmény megelőzésének, megszakításának érdekében kötelezze a munkavállalókat csomagjuk bemutatására. Az Szvtv. 28. § (1) bekezdésében meghatározott mindhárom feltételnek együttesen fenn kell állni ahhoz, hogy a vagyonőr a csomag tartalmának bemutatására felhívhassa az érintett személyt. Az Szvtv. megköveteli tehát azt, hogy a csomag tartalmának átvizsgálására csak akkor lehessen felhívni valakit, ha annak konkrét célja van, vagyis megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből, vagy szabálysértésből származó dolgot tart magánál, e dolgot felszólítás ellenére sem adja át a vagyonőrnek, és az intézkedés a jogsértő cselekmény megelőzése, megszakítása érdekében szükséges. Fontos hangsúlyozni azt is, hogy a vagyonőr csupán a csomag tartalmának bemutatására hívhatja fel adott esetben az érintett személyt, a csomaghoz, táskához azonban nem érhet, a bennük lévő dolgokat önhatalmúlag nem pakolhatja, illetve pakoltathatja ki.

3. Az Alkotmánybíróság több határozatában¹ is értelmezte a magánszférához való jogot és annak viszonyát az emberi méltósághoz való joghoz. Az Alkotmánybíróság ezen határozataiban megállapította, hogy *„az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése átfogóan védi a magánszférát: az egyén magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét. A magánszféra lényege tekintetében továbbra is fenntarthatónak tartotta az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában megfogalmazott – a magánélet fogalmának esszenciáját jelentő, általános érvényű – megállapítást, miszerint a magánszféra lényegi fogalmi eleme, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek.”* Az Alkotmánybíróság kiemelte azt is, hogy a magánszférához való jog és az emberi méltósághoz való jog között különösen szoros a kapcsolat. *„Az Alaptörvény II. cikke megalapozza a magánszféra alakítása érinthetetlen területének védelmét, ami teljesen ki van zárva minden állami beavatkozás alól, mivel ez az emberi méltóság alapja. Az Alaptörvény értelmében a magánszféra védelme azonban nem szűkül le az Alaptörvény II. cikke által is védett belső vagy intimszférára, hanem kiterjed a tágabb értelemben vett magánszférára (kapcsolattartás), illetve arra a térbeli szférára is, amelyben a magán- és családi élet kibontakozik (otthon).”*

Az Alkotmánybíróság megállapította azt is a 11/2014. (IV. 4.) számú határozatában, hogy a magánélet védelmének része a személyes adatok védelméhez való jog, amelyet az Alkotmánybíróság már a 15/1991. (IV. 13.) AB határozattól kezdve információs önrendelkezési jogként fogott fel. Az Alkotmánybíróság kifejtette továbbá, hogy *„személyes adat minden esetben az ember magán- és családi életéről szóló információ [...]”*

Az Alkotmánybíróság 22/2004. (VI. 19.) számú határozata továbbá egyrészt azt mondta ki, *hogy „a csomagellenőrzés lehetővé tétele adott személy [...] tulajdonában álló vagyontárgyak technikai védelmének eszköze, de egyúttal szükségképpen érinti más személynek a magánszféra*

¹ Például: 11/2014. (IV. 4.) AB határozat; 32/2013. (XI. 22.) AB határozat; 36/2005. (X. 5.) AB határozat; 22/2004. (VI. 19.) AB határozat; 15/1991. (IV. 13.) AB határozat

védelméhez való jogát.” Másrészt a határozat megállapította azt is, hogy a csomag ellenőrzésekor előfordulhat, hogy az ellenőrzést végző vagyongőr a magántitok, illetve a személyes adatok körébe tartozó információhoz jut.

Mindezek alapján a Hatóság álláspontja szerint a Kötelezett az Szvtv. rendelkezéseivel ellentétesen járhatott el, hiszen a Hatóság rendelkezésére álló információk szerint nem valósult meg valamennyi feltétel a csomagátvizsgálás alkalmazásához. Az általános, – adott esetben – konkrét megalapozottság nélküli vagyongvédelmi célú, véletlenszerűen alkalmazott csomagátvizsgálási gyakorlat a munkavállalók emberi méltóságához fűződő jogát sértheti.

V. 3. A csomagátvizsgálással kapcsolatos adatkezelési gyakorlat célja és jogalapja

1. A Hatóság álláspontja az Infotv. értelmező rendelkezése alapján az, hogy a csomag számtalan olyan, az érintett magánszférájába, vele kapcsolatba hozható olyan fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeretet, az érintettre vonatkozó következtetést tartalmazó dolgot is magában foglalhat, melyek személyes adatnak, vagy akár különleges adatnak is minősülhetnek. Ilyenek például a csomagok átvizsgálásakor a táskában esetlegesen tárolt személyes tárgyak, iratok, egészségügyi termékek, vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre utaló dolgok. Ugyanakkor ezen adatok rögzítés nélküli pusztá megismerése nem minősül az Infotv. szerinti adatkezelésnek².

Tekintettel azonban arra, hogy a csomagátvizsgálásról jegyzőkönyvek, naplók, kamerafelvételek készültek, melyek alapján a Kötelezett a vizsgált munkavállalóról, névvel azonosítva következtetéseket tudott levonni arra vonatkozóan, hogy a munkavállaló megsértette-e a munkaviszonyra vonatkozó szabályokat, és a Kötelezett vagyontárgyainak eltulajdonítását kívánta-e megvalósítani, az Infotv. szerinti személyes adatok kezelése valósult meg. Ebben a vonatkozásban, mivel a csomagátvizsgálási folyamat eredményeként rögzített személyes adatok keletkeztek a munkáltató számára a munkavállalóról, vagyis a Kötelezett személyes adatok kezelőjévé vált, így a Hatóság jogosult eljárni a személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülése érdekében és vizsgálhatja az adatkezelési műveletet magában foglaló, jogi értelemben egységes ellenőrzési gyakorlatot. A jelenlegi szabályozás alapján amennyiben csupán betekintés történt volna a csomagba, az adatok rögzítése, azaz adatkezelés nélkül, úgy a személyes adatok védelmének sérelme helyett a magánszféra sérelme valósult volna meg, melynek elbírálása más szerv, a bíróság, illetve az alapvető jogok biztosának hatáskörébe tartozik. Tekintettel azonban arra, hogy jelen ügyben adatkezelés történt, ebből adódóan az Infotv. szabályait, alapelveit is figyelembe kell venni.

2. Az Mt. 42. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a munkaszerződés alapján a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni. Ezzel összhangban a jogalkotó az Mt. 52. § (1) bekezdés b) és c) pontja a munkavállaló alapvető kötelelességeként határozta meg azt, hogy a munkavállaló köteles munkaideje alatt a munkáltató rendelkezésére állni és munkáját az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni. E törvényi kötelezettségek megtartására figyelemmel az

² A Hatóság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a 2018. május 25. napjától alkalmazandó Általános Adatvédelmi Rendelet [az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 Rendelete] – mely egységes adatvédelmi szabályozást teremt az Európai Unióban – 4. cikkének 2. pontja adatkezelési műveletnek tekinti a személyes adatokba történő betekintést is: „*adatkezelés: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.*”

Mt. 11. § (1) bekezdése lehetőséget biztosít a munkáltatók számára – és a Hatóság elismeri, hogy ebből fakadóan a Kötelezettnek is jogos érdeke is fűződik ahhoz –, hogy a munkáltató a munkavállalót a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizze, és megfelelő intézkedéseket hozzon annak érdekében, hogy a munkavállalók esetleges jogsértő cselekményeit megelőzze. Ez a jogosultság szükségszerűen együtt jár személyes adatok kezelésével.

A Hatóság ugyanakkor kiemeli, hogy a munkáltatói ellenőrzésnek a munkajog világában kell maradnia, és az kizárólag az Mt. és az Infotv. rendelkezésein alapulhat, az Szvtv. szabályait azonban ezen munkáltatói ellenőrzésre nem lehet alkalmazni. A Hatóság álláspontja szerint a munkáltató által végzendő vagyonvédelmi célú csomagátvizsgálás megkülönböztetendő az Szvtv. szerinti, a vagyonőrzési tevékenységet ellátó személyeket megillető jogosítványtól. Az Szvtv. célja, annak preambuluma szerint az, *„hogy – a közrend, a közbiztonság javítása, s ezek részeként a személy- és vagyonvédelem, a bűnmegelőzés hatékonyságának fokozása érdekében – erősítse a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói szolgáltatás törvényességét, és további garanciát nyújtson a társadalom számára az e szolgáltatásokat igénybe vevők, illetve az e szolgáltatások gyakorlása során érintettek személyhez fűződő jogai, vagyoni érdekei sérthetlenségére irányuló igényeinek érvényesítéséhez.”* Az Szvtv. rendelkezéseit tehát a közrend és a közbiztonság javítása érdekében kell alkalmazni, az objektumvédelem, valamint a vagyontárgyak külső, harmadik személyektől való megóvása érdekében.

Ettől a közrend, közbiztonság javítási céltól azonban el kell határolni a Kötelezett mint munkáltató azon célját, hogy saját munkavállalóit ellenőrizze azért, hogy megállapítsa, betartják-e a munkaviszonyra vonatkozó szabályokat, beleértve azt is, hogy követnek-e el jogsértéseket, mely az Mt.-ből fakadó munkáltatói jogosultság. Ez utóbbi ellenőrzésre kizárólag az Mt. és az Infotv. szabályait lehet alkalmazni, és az ellenőrzés során az adatvédelmi követelményeknek megfelelően kell eljárni.

Fontos azonban hangsúlyozni azt, hogy ez az ellenőrzési jogosultság a munkavállalónak csak a munkaviszonnyal összefüggő magatartására terjedhet ki, a munkavállaló magánélete nem ellenőrizhető. A munkáltató ellenőrzése és az annak során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság megsértésével. A Hatóság álláspontja szerint a csomag tartalma – mely adott esetben személyes adatokat is jelenthet – nem tartozik a munkavállaló munkaviszonyával összefüggő magatartásának körébe, az tipikusan a munkavállaló magánélete részének minősül, ezért a munkáltatót megillető általános, minden megalapozottságot és adatvédelmi garanciákat nélkülöző ellenőrzési jogosítvány nem terjed ki erre a munkavállaló magánéletének tekintendő területre. Minthogy az Szvtv. is előírja, hogy a vagyonőr a csomag tartalmának bemutatására – többek között – csak akkor hívhat fel, ha megalapozottan feltehető, hogy az érintett bűncselekményből vagy szabálysértésből származó olyan dolgot tart magánál, amelynek őrzése a vagyonőrnek szerződésből fakadó kötelezettsége, úgy az Infotv. szerinti célhoz kötött adatkezelés elve is megköveteli, hogy a vagyonvédelmi cél ténylegesen fennálljon, vagyis olyan munkavállalói jogsértések forduljanak elő rendszeresen, amelyek szükségessé teszik a csomagátvizsgáláshoz kapcsolódó adatkezelést. Mindezt azonban a Kötelezettnek mint munkáltatónak kell bizonyítania, hiszen – az Alkotmánybíróság gyakorlatából következően³ – az eshetőleg veszély, hogy valamikor előfordulhatnak jogsértések, nem lehet alkotmányosan elfogadható adatkezelési cél.

³ Például a 35/2002. (VII. 19.) AB határozat szerint.

3. Az Infotv., mint minden adatkezelés esetében, így ezen munkáltatói ellenőrzéssel együtt járó adatkezelésnél is előírja, hogy a Kötelezett megfelelő jogalappal rendelkezzen adatkezelése tekintetében. Jelen esetben ez a jogalap a munkáltatói jogos érdek⁴ lesz az alábbiak okán:

A munkáltatói ellenőrzéshez kapcsolódó adatkezelés az Mt. rendelkezéseiből, a munkaviszony természetéből fakadó, a munkavállalói hozzájárulástól független adatkezelés. A hozzájárulással összefüggésben ugyanis meg kell jegyezni, hogy annak az Infotv. értelmező rendelkezése szerint önkéntesnek kell lennie. Az önkéntes hozzájárulás kapcsán ugyanakkor az Adatvédelmi Irányelv 29. cikke szerint létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport (a továbbiakban: Adatvédelmi Munkacsoport)⁵ több állásfoglalásában is kifejtette, hogy a munkavállaló-munkáltató viszonyában megkérdőjelezhető az önkéntes hozzájárulás lehetősége. A Munkacsoport álláspontja szerint „a foglalkoztatás kontextusában nehézségek merülhetnek fel az érintett beleegyezésének önkéntes voltaival kapcsolatban, hiszen a munkáltató és az alkalmazott között alá-fölérendeltségi viszony van. Az érvényes beleegyezés ebben az értelemben azt jelenti, hogy az alkalmazottnak valós lehetőséget kell biztosítani beleegyezése megtagadására vagy utólagos visszavonására – amennyiben meggondolja magát – anélkül, hogy hátrány érné emiatt. A hierarchikus függés e helyzeteiben az alkalmazott továbbítással kapcsolatos elutasítása vagy fenntartása anyagi vagy nem anyagi természetű hátrányt okozhat neki, ami teljes mértékben ellentétes a személyes adatok védelmére vonatkozó európai jogalkotás szövegével és szellemével.”

A munka világában az érintett hozzájárulása helyett ezért más jogalap, a munkáltató jogos érdekén alapuló adatkezelés alkalmazása indokolt. A munkaviszony időtartama alatt ez alapján a munkáltató gazdasági tevékenységének megfelelő működése érdekében a munkavállalók magánszféráját – hozzájárulásuk nélkül – bizonyos, pontosan körülhatárolt esetekben, garanciális követelmények megtartása mellett korlátozhatja.

Ez a legitim érdekek mérlegelése alapján történő adatkezelés elválaszthatatlan annak korlátaitól:

- A munkáltatói ellenőrzés akkor tekinthető jogszerűnek, amennyiben az a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges [Mt. 9. § (2) bekezdés].
- A munkáltatói ellenőrzés és az annak során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság megsértésével; illetőleg a munkavállaló magánélete nem ellenőrizhető [Mt. 11. § (1) bekezdés].
- A munkavállalót előzetesen tájékoztatni kell az adatkezelés lényeges követelményeiről [Mt. 11. § (2) bekezdés, Infotv. 20. § (2) bekezdés]⁶.
- Az adatkezelés akkor jogszerű, ha a munkáltató az adatkezeléssel kapcsolatban betartja az Infotv. alapvető rendelkezéseit: a célhoz kötött és a tisztességes adatkezelés elvét [Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdés].

Az Mt. rendelkezései általános felhatalmazást nyújtanak ugyan a munkáltatói ellenőrzéshez kapcsolódó adatkezelésre, azonban ezen keretek tartalommal való megtöltése – az

⁴ A Hatóság tájékoztatót bocsátott ki a munkahelyi adatkezelések alapvető követelményeiről, melyben részletesen kifejti, milyen kötelezettségek terhelik a munkavállalókat ahhoz, hogy hivatkozhatnak a jogos érdekre mint adatkezelési jogalapra.

A tájékoztató az alábbi linkről érhető el: http://naih.hu/files/2016_11_15_Tajekoztato_munkahelyi_adatkezelesek.pdf

⁵ Az Adatvédelmi Munkacsoport az adatvédelemmel, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó, független európai tanácsadó szerv.

⁶ A megfelelő előzetes tájékoztatás adatvédelmi követelményeiről a Hatóság ajánlást bocsátott ki, mely az alábbi linkről érhető el: <http://naih.hu/files/tajekoztato-ajanlas-v-2015-10-09.pdf>.

elszámoltathatóság (accountibility) elvével⁷ összhangban – a munkáltatóra hárul. A munkáltatónak az alkalmazott eszközökkel kapcsolatos részletszabályokat belső szabályzatban kell egyértelműen, érthetően, pontosan, részletesen meghatározni. Ennek kidolgozása során a munkáltatónak különös tekintettel kell lennie az arányosság követelményére valamennyi adatkezelési cél tekintetében. Ez az érdekarányossági vizsgálat megfelel az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontjának⁸, mely szabály az érdekmérlegelésen alapuló adatkezelést teszi lehetővé. Az Európai Bíróság a C-468/10. és C-469/10. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletében kimondta, hogy az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontja szerinti érdekmérlegelésen alapuló adatkezelést lehetővé tevő szabályának közvetlen hatálya van, mivel „*olyan rendelkezés, amely kellően pontos ahhoz, hogy az egyén hivatkozhatson rá, és a nemzeti bíróságok alkalmazhassák*”. Ezzel egyidejűleg az Európai Bíróság azt is megállapította, hogy habár az Adatvédelmi Irányelv „*tagadhatatlanul többé vagy kevésbé jelentős mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamoknak egyes rendelkezései végrehajtása során, a 7. cikk f) pontja mindazonáltal feltétel nélküli kötelezettséget tartalmaz.*”

Az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontja értelmében tehát személyes adat kezelhető abban az esetben is, ha az adatkezelés az adatkezelő jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettek személyes adatok kezelése vonatkozásában a magánélet tiszteletben tartásához való joguk.

Az érdekmérlegelés jogalapjával az Adatvédelmi Munkacsoport 6/2014. számú véleményében⁹ részletesen foglalkozott. Lényeges, hogy az adatkezelőknek e jogalapra hivatkozáshoz szükséges elvégezniük az úgynevezett érdekmérlegelés tesztjét. Az érdekmérlegelési teszt egy három lépcsős folyamat, melynek során azonosítani kell az adatkezelő, azaz a munkáltató jogos érdekét, valamint a súlyozás ellenpontját képező adatalelő, munkavállalói érdeket, érintett alapjogot, végül a súlyozás elvégzése alapján meg kell állapítani, hogy kezelhető-e a személyes adat. Amennyiben a teszt eredményeként megállapítható, hogy a munkáltatói jogszerű érdek magasabb rendű, mint a munkavállalók magánszféra tiszteletben tartásához való joguk, úgy alkalmazható csomagátvizsgálás.

A hatályos törvényi rendelkezések, illetőleg az elszámoltathatóság elvéből fakadóan a munkáltatónak kell igazolnia azt, hogy az általa alkalmazott adatkezelés összeegyeztethető a célhoz kötött adatkezelés elvével és megfeleltethető az érdekmérlegelés tesztjének.

4. A Hatóság álláspontja szerint a Kötelezettek a fokozatosság elvével összhangban olyan megoldást kell találni, mely biztosítja a Kötelezett vagyónvédelmi érdekét, de mégis jobban védi az érintett munkavállalók magánszférájához való jogát. A fokozatosság elvének alkalmazása azt jelenti, hogy a munkáltatónak a munkavállalók munkaviszonnyal összefüggő magatartásának ellenőrzése körében elsődlegesen lehetőleg olyan módszert kell választania, amely nem jár együtt személyes

⁷ Az Adatvédelmi Munkacsoport az elszámoltathatóság elvéről szóló 3/2010. számú véleménye szerint ez az elv azt jelenti, hogy az adatkezelőknek az Adatvédelmi Irányelvben foglalt elvek és kötelezettségek végrehajtása érdekében megfelelő és hatékony intézkedéseket kell életbe léptetniük, amelyeket szükség esetén, például valamely hatóság felhívására, igazolniuk is kell.

⁸ Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pont: „*A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben dolgozhatók fel, ha az adatfeldolgozás az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében.*”

⁹ A vélemény az alábbi linkről érhető el: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_hu.pdf

adatok kezelésével. Ha nincs ilyen, akkor a magánszférát legkevésbé korlátozó módszert kell alkalmaznia, amelynek nyomán a lehető legkevesebb személyes adat kezelésére kerül sor.

A fokozatosság végső állomása lehet a csomagátvizsgálás bevezetése. Ezen adatkezelés jogalapja tehát a jogos érdek mérlegelésének jogalapja lehet, mely jogalap alkalmazásához a Kötelezettnek a fent kifejtettek szerint mindenképp el kell végezni az érdekmérlegelési tesztet. Amennyiben a megfelelően elvégzett teszt eredményeként megállapítható, hogy a munkáltatói jogszerű érdek magasabb rendű, mint a munkavállalók személyes adatok védelméhez fűződő joga, úgy a Kötelezett alkalmazhat csomagátvizsgálási gyakorlatot.

Ebben az esetben a teszt elvégzése során a Kötelezettnek azt kell igazolnia a csomagátvizsgálás bevezetése előtt, hogy más módszerek nem voltak hatékonyak a munkavállalói jogsértő cselekmények megelőzésére. Csak a tényleges, ismétlődő, rendszeresen visszatérő, és más módszerrel meg nem szüntethető jogsértések alapozhatják meg azt, hogy a Kötelezett csomagátvizsgálást vezessen be. A vizsgálat vonatkozásában a fent kifejtettek szerint az Szvtv. rendelkezései nem alkalmazhatóak, hiszen ebben az esetben az Mt. 11. §-a szerinti munkáltatói ellenőrzésről van szó. Ennek alkalmazása során a Kötelezettnek gondoskodnia kell megfelelő garanciák bevezetéséről.¹⁰ Így például a vizsgálatot célszerű a munkavállalók magánszférájának védelme érdekében külön elkülönített helyiségben végezni. Garanciális szabályként lehetőséget kell biztosítani továbbá arra is, hogy a munkavállaló kérésére a csomagjának átvizsgálásánál jelen legyen más személy, például a szakszervezet képviselője is. A Hatóság elfogadhatónak tartja például egy olyan fémdetektoros kapu és csomagrontgen üzemeltetését, melyek érzékelnek, és jeleznék amennyiben a rajta keresztül áthaladó munkavállalónál a Kötelezett tulajdonában lévő eszköz, termék van. Mindemellett további garanciális szabályként előírható, hogy az ellenőrzésről minden esetben – ne csak a Kötelezett által nyilatkozott esetekben – készüljön jegyzőkönyv. Mindemellett szabályozni szükséges azt is, hogy a munkavállalókat milyen jogok illetik meg a csomagátvizsgálás során, ennek keretében pedig meg kell határozni azt is, hogy mi az eljárásrend abban az esetben, ha valamelyik munkavállaló vitatja, illetve megtagadja az ellenőrzést.

A Hatóság kiemeli, hogy a Kötelezettnek valamennyi, a személyes adatok kezelésével együtt járó intézkedéséről az Infotv. 20. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatást kell nyújtania a munkavállalók számára. Ebben ki kell térni többek között az elvégzett érdekmérlegelési teszt eredményére annak érdekében, hogy a munkavállalók megismerjék, miért korlátozza arányosan személyes adatok védelméhez fűződő jogát a Kötelezett által folytatott adatkezelés. Tájékoztatást kell nyújtani továbbá arról, hogy kik végezhetik el az ellenőrzést, mi annak a menete, illetve milyen jogai vannak az ellenőrzéssel kapcsolatban a munkavállalóknak.

Tekintettel arra, hogy a Kötelezett jogalként nem a munkáltatói jogos érdekre hivatkozott, a Kötelezett csomagátvizsgálással kapcsolatos adatkezelési gyakorlatának nincs az Infotv. szerinti megfelelő jogalapja. Ebből következően a Hatóság megállapítja, hogy a Kötelezett jogalap nélkül folytatta adatkezelési gyakorlatát.

V. 4. Az előzetes tájékoztatás vizsgálata

¹⁰ A Hatóság jelen határozatában nem tér ki valamennyi garanciára, amelyek megtartására a Kötelezettnek a csomagátvizsgálás bevezetés során ügyelnie kell, csak kiemel néhány alapvető garanciális szabályt. A Kötelezettnek további követelményekre is figyelemmel kell lennie.

Mint ahogyan a Hatóság kiemelte, a Kötelezettek valamennyi, a személyes adatok kezelésével együtt járó intézkedéséről – így a csomagátvizsgálással összefüggő adatkezelés tekintetében is – az Infotv. 20. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatást kell nyújtania.

A Kötelezett nyilatkozata szerint a csomagátvizsgálásról és az annak során, a vizsgálati helyiségben üzemelő kameráról, a minden munkavállaló számára elérhető munkavállalói kézikönyvben nyújtott tájékoztatást.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján Magyarország Alaptörvénye VI. cikk (2) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez való jog egyik legfontosabb alkotmányos követelménye az, hogy *„mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatkezelés egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatait.”* Ezen alkotmányos követelmény az adatkezelés megkezdése előtt az előzetes tájékoztatáson keresztül érvényesülhet.

Az előzetes tájékoztatásra vonatkozó követelményeket a jogalkotó az Infotv. 20. §-ában fogalmazta meg. Az előzetes, megfelelő tájékoztatás kötelezettségének központi eleme az Infotv. 20. § (2) bekezdése, amely felsorolja azokat az alapvető adatkezelési körülményeket, amelyekről az adatkezelőnek tájékoztatást kell nyújtania. Azaz egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az érintetteket különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve, hogy kik ismerhetik meg az adatokat, valamint hogy milyen jogaik és jogorvoslati lehetőségeik vannak az adatalanyoknak.

Tekintettel kell lenni továbbá arra is, hogy az Infotv. 20. § (2) bekezdése alapvetően egy példálózó felsorolást tartalmaz. A jogalkotó azt írja elő az adatkezelőknek, hogy az adatok *„kezelésével kapcsolatos minden tényről”* nyújtsanak tájékoztatást, majd az *„így különösen”* fordulatot követően kiemeli azokat a körülményeket, amelyeket a legfontosabbnak ítél meg. A Hatóság szerint az előzetes tájékoztatás elemeit az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján további követelményekkel kell kiegészíteni. Az Infotv. 15. §-a az érintettnek azon jogát szabályozza, amikor az adatkezelés megkezdését követően szeretne tájékoztatást kérni a személyes adatainak kezeléséről. Az Infotv. 15. § (1) bekezdése és az Infotv. 20. § (2) bekezdése között bár átfedés van, azonban az Infotv. 15. § (1) bekezdése több olyan körülményt is felsorol, amely nem található meg az Infotv. 20. § (2) bekezdésében: a kezelt adatok köre, az adatok forrása, az adatfeldolgozó neve, címe és az adatkezeléssel összefüggő tevékenysége.

Az adatkezelőknek tehát az Infotv. 20. § (2) bekezdésének alapulvételével – és az Infotv. 15. § (1) bekezdésének és egyéb, speciális tájékoztatási kötelezettségek figyelembe vételével – egy olyan előzetes tájékoztatást kell biztosítani, amelyen keresztül az adatalanyok felismerhetik azt, hogy az adatkezelés milyen hatással járhat a magánszférájukra.

A fentiek alapján a Hatóság az eljárása során megállapította, hogy a Kötelezett a munkavállalói kézikönyvben nem nyújtott megfelelő tájékoztatást a csomagátvizsgálásról, illetve a vizsgálati szobában üzemelő kameráról. A Kötelezett a kézikönyvben az Szvtv. rendelkezéseire hivatkozva meghatározta a vagyonszerezési jogosultságait és a csomagátvizsgálás fentebb kifejtett gyakorlatát. Az Infotv. 20. § (2) bekezdése, illetve 15. § (1) bekezdése szerinti adatkezelési körülményeket azonban nem tartalmazta a tájékoztató. Ugyanígy a kamerára vonatkozóan is csupán annyit tartalmazott a kézikönyv, hogy *„a csomagátvizsgáló helyiséget kamera figyeli, rögzíti az eljárás menetét a későbbi – alaptalan – vádak megelőzésére”*. Ezen túlmenően azonban a kamerás

megfigyeléssel összefüggő adatkezelésről, illetve annak körülményeiről nem tartalmazott semmilyen tájékoztatást a munkavállalói kézikönyv.

Mindezek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a Kötelezett nem teljesítette előzetes tájékoztatási kötelezettségét, megsértve ezzel az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdését.

V. 5. A Kötelezett felelőssége

A csomagátvizsgálással kapcsolatos adatkezelés tekintetében tisztázni szükséges az adatkezelésben résztvevő két cég, a Kötelezett és az általa alkalmazott biztonsági cég szerepét.

Az adatkezelő legfontosabb jellemzője az, hogy érdemi döntéshozatali jogkörrel rendelkezik. Az Infotv. rendelkezései alapján, az alábbiak tekinthetők az adatkezelést érintő, főbb érdemi döntéseknek:

- az adatkezelés céljának meghatározása,
- az adatkezelés időtartamának meghatározása,
- az adatkezelés során alkalmazott eszközöknek kiválasztása,
- adatok megismerésére jogosult személyek körének meghatározása,
- az adatkezelési műveletek végrehajtása (így különösen az adatok felvétele, tárolása, felhasználása, továbbítása, törlése),
- az adatbiztonsági intézkedések meghozatala,
- az érintettek tájékoztatására vonatkozó kötelezettség teljesítése,
- az adatfeldolgozó kiválasztása.

Az adatkezelő felelősséggel tartozik az adatkezelés valamennyi, Infotv.-ben rögzített kötelezettség teljesítéséért. Így többek között az adatkezelőnek

- biztosítania kell azt, hogy a személyes adatok kezelése megfelel a célhoz kötött adatkezelés elvének (Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdésének);
- biztosítania kell továbbá azt is, hogy az adatkezelésre megfelelő jogalap szerint kerül sor;
- gondoskodnia kell az Infotv. 7. §-ában foglalt adatbiztonsági intézkedések meghozataláról;
- az Infotv. 10. §-a alapján meg kell kötnie az adatfeldolgozóval az adatfeldolgozásra irányuló szerződést (feltéve, ha az adatkezelés során adatfeldolgozót vesz igénybe);
- eleget kell tennie az érintettek joggyakorlásának (az érintettei jogokat az Infotv. 14-19. §-ai, illetve az Infotv. 21. §-a tartalmazza);
- az adatkezelést megelőzően az adatkezelés lényeges körülményeiről tájékoztatnia kell az érintetteket (Infotv. 20. §-a).

Az adatkezelőknek lehetősége van arra, hogy bizonyos adatkezelési műveleteket ne saját szervezetén belül, hanem írásbeli megállapodás alapján, más szervezet igénybevétele útján végezzék el.

Az adatfeldolgozás alapvető szabályait az Infotv. 10. §-a¹¹ tartalmazza.

Az Infotv. rendelkezései alapján az adatfeldolgozó felelőssége korlátozott, alapvetően az adatbiztonsági intézkedések tekintetében van önálló, az adatkezelőtől független felelőssége. Az Infotv. 7. § (2) bekezdése értelmében az adatfeldolgozó tevékenységi körében köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek az Infotv., valamint az egyéb adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek. Az Infotv. 7. § (3) bekezdése alapján az adatfeldolgozónak is az átvett személyes adatokat megfelelő intézkedésekkel védenie kell a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, törlés vagy megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülés, továbbá az alkalmazott technika megváltozásából fakadó hozzáférhetlenné válás ellen.

Mindezek alapján a Hatóság álláspontja – a tényállás tisztázása során birtokába jutott információk alapján – az, hogy a Kötelezett adatkezelőnek, míg az általa megbízott biztonsági cég adatfeldolgozónak minősül, mivel a biztonsági cég alkalmazottai a Kötelezett céljai miatt, a Kötelezettel, annak érdeke és iránymutatása alapján megalkotott őrutasítás szerint kötelezik a munkavállalókat csomagjuk bemutatására. Minderre vonatkozóan a biztonsági cégnek érdemi döntési joga az őrutasítás szerint nincs, és a csomagátvizsgálási gyakorlat alapvető folyamatát a Kötelezett határozza meg.

A Hatóság a tényállás tisztázása érdekében csomagátvizsgálási jegyzőkönyvekről, illetve naplókról másolati példányok megküldését kérte a Kötelezettől. A Hatóság ezen kérésére a Kötelezett első alkalommal csomagátvizsgálási naplókat nem küldött, ennek elmulasztását nem is indokolta, míg a csomagátvizsgálási jegyzőkönyvekkel kapcsolatban azt nyilatkozta, hogy nem rendelkezik a vizsgált időszakra vonatkozóan ilyen dokumentumokkal. Ugyanakkor a panaszos a Hatóság rendelkezésére bocsátotta az őt érintő csomagátvizsgálási jegyzőkönyv, illetve napló másolatát.

A Hatóság ismételten kérte ezen dokumentumok megküldését a Kötelezettől, mely kérésnek a Kötelezett második alkalommal eleget tett. Ugyanakkor a Hatóság megjegyzi, hogy a Kötelezett korábbi azon nyilatkozta, mely szerint nem állnak a rendelkezésére csomagátvizsgálási jegyzőkönyvek – akár kitöltött, akár mintapéldányok – azt valószínűsíti, hogy nem tartja teljes kontroll alatt az adatkezelést. A panaszos által megküldött dokumentumokon kiállítóként a Kötelezett által adatfeldolgozóként megbízott biztonsági cég szerepel, azonban ezeknek az okiratoknak minden esetben a Kötelezettnek mint adatkezelőnek a rendelkezésére kell állniuk. A Hatóság álláspontja szerint ezzel a Kötelezett nem megfelelően tett eleget adatkezelői kötelezettségének.

VI. Alkalmazott szankció és indokolása

¹¹Infotv. 10. §: „(1) Az adatfeldolgozónak a személyes adatok feldolgozásával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit e törvény, valamint az adatkezelésre vonatkozó külön törvények keretei között az adatkezelő határozza meg. Az általa adott utasítások jogszerűségéért az adatkezelő felel.

(2) Az adatfeldolgozó az adatkezelő rendelkezése szerint vehet igénybe további adatfeldolgozót.

(3) Az adatfeldolgozó az adatkezelést érintő érdemi döntést nem hozhat, a tudomására jutott személyes adatokat kizárólag az adatkezelő rendelkezései szerint dolgozhatja fel, saját céljára adatfeldolgozást nem végezhet, továbbá a személyes adatokat az adatkezelő rendelkezései szerint köteles tárolni és megőrizni.

(4) Az adatfeldolgozásra vonatkozó szerződést írásba kell foglalni. Az adatfeldolgozással nem bízható meg olyan szervezet, amely a feldolgozandó személyes adatokat felhasználó üzleti tevékenységben érdekelt.”

1. A Hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és jelen határozatban az Infotv. 61. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította a csomagátvizsgálással együtt járó személyes adatok jogellenes kezelésének tényét és az Infotv. 61. § (1) bekezdés d) pontja alapján megtiltotta ezen jogellenes adatkezelést.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének g) pontja értelmében a Hatóság az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól húszmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés esetén. A bírság kiszabására való jogosultság vonatkozásában tekintettel kell lenni egy kúriai döntésre, mely alapján a Hatóságnak vizsgálnia kell, hogy a Kötelezett a Kkv. tv. rendelkezései alapján kis- és középvállalkozásnak minősül-e.

A Kötelezett 2015. évi nyilvános éves beszámolójának kiegészítő melléklete alapján a Hatóság megállapította, hogy a Kötelezett nem minősül kis- és középvállalkozásnak (a foglalkoztatottak átlagos létszáma 2 713 fő, az árbevétel 738,48 millió EUR). Ezen túlmenően maga a Kötelezett is azt nyilatkozta a Hatóság felhívására, hogy nem minősül kis- vagy középvállalkozásnak.

Mindezek alapján a Hatóság jogosult az ügyben bírság kiszabására.

Abban a kérdésben, hogy indokolt-e adatvédelmi bírság kiszabása, a Hatóság az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján mérlegelte az ügy összes körülményét, és azok alapján szükségesnek tartotta bírság kiszabását.

A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva határozta meg, amelynek során a következőket vette figyelembe:

- A jogellenes gyakorlat személyek széles körét, 2 196 főt érint. Ez a szám a Kötelezett fizikai munkakört betöltő munkavállalóra vonatkozik, mivel a panaszos nyilatkozata szerint a csomagátvizsgálás csupán őket érinti.
- A Hatóság továbbá a bírság összegének meghatározásakor tekintettel volt a Kötelezett gazdasági helyzetére és a piacon betöltött szerepére.

A Kötelezett évi nyilvános éves beszámolóinak kiegészítő mellékletei	2013. év	2014. év	2015. év
Nettó árbevétel	544,31 millió EUR	633,02 millió EUR	738,48 millió EUR

A Hatóság a bírság kiszabása során enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a csomagátvizsgálás vonatkozásában, annak összetettsége, jogértelmezési nehézsége miatt a Hatóságnak korábban még nem volt egyértelmű, közzétett álláspontja. A Hatóság szintén enyhítő körülményként értékelte, hogy a Kötelezett az eljárás során azt nyilatkozta, hogy egy új ellenőrzési rendszer bevezetését tervezi, melyet szándékában áll a Hatósággal, annak audit eljárása keretében felülvizsgáltatni.

VII. Eljárási szabályok

Jelen határozat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul, a fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki. E határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik.

Jelen határozat nem tanúsítja a Kötelezett által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor, és nem tanúsítja az eljárás során megküldött szabályzatok teljes körű megfelelőségét sem.

A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékessége a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdésén alapul. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg. A keresetlevél benyújtásának módjáról szóló tájékoztatás a Pp. 340/B. §-án alapul, mely szerint 2016. július 1. napjától a jogi képviselővel eljáró fél és a belföldi székhelyű gazdálkodó szervezet számára kötelező az elektronikus kapcsolattartás. A Pp. 397/I. § (2) bekezdés b) pontjában, valamint a 397/J. § b) pontjában foglalt átmeneti rendelkezések értelmében a Pp. 340/B. § rendelkezéseit a 2016. július 1. napján és az azt követően indult közigazgatási eljárás során hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránti perekben kell alkalmazni. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A bíróságot a megfelelő számlaszámra megfizetni a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII. 6.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 25. § a) pontjának aa) alpontjában (átutalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzbefizetés fizetési számlára), c) pontjának ca) alpontjában (készpénzáttutalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet. A kötelezettség teljesítése során irányadó az MNB rendelet VI. fejezete, azzal a kitételrel, hogy a Hatóság épületében nincs lehetőség a bíróságösszeg befizetésre.

A késedelmi pótlékfizetési kötelezettségről szóló tájékoztatás a Ket. 132. § (1) bekezdés a) pontján alapul, míg a késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatás a Ket. 132. § (2) bekezdésében és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint a jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani

A Ket. 127. § (2) bekezdése szerint „Az elsőfokú hatóság megindítja a végrehajtást, ha megállapította, hogy a végrehajtható döntésben elrendelt kötelezettség teljesítése határidőre nem vagy csak részben, vagy nem az előírásoknak megfelelően történt”.

A Ket. 134. § d) pontja értelmében, ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv, ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felróható, a kötelezettel szemben vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai vizsgálata nélkül eljárási bírságot szabhat ki.

A Ket. 61. § (2) bekezdése szerint az eljárási bírság legkisebb összege ötezer forint, legmagasabb összege jogi személy esetén egymillió forint. A Ket. 61. § (3) bekezdése alapján az eljárási bírság egy eljárásban, ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségsgzegés esetén ismételten is kiszabható.

A Ket. 74. §-a alapján a Kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti a Hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

A határidő lejártá után a Kötelezett – feltéve, hogy a végrehajtást még nem indították meg – az igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a Hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás megindításáról is.

Amennyiben részletfizetésre vonatkozó kérelmet kíván előterjeszteni, úgy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 28. § (1) bekezdésére tekintettel illetéket kell fizetni, mivel a fizetési könnyítésre vonatkozó eljárás nem tartozik a 33. § (2) bekezdésében foglalt alkotmányos jogok érvényesítése okán illetékmentes eljárások körébe. Az Itv. 29. § (1) bekezdés szerint a kérelemre indult elsőfokú eljárás illetéke 3.000 Ft, melyet a kérelem betérjesztésével egyidejűleg kell leróni.

Az illeték mértékéről és az illetékfeljegyzési jogról való tájékoztatás az Itv. 43. § (3) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdésének h) pontján alapul.

Az adatvédelmi hatósági eljárásnak az Infotv. 60. § (5) bekezdésében megszabott ügyintézési határideje 2017. február 25. napján járt le, tekintettel arra, hogy tényállás tisztázásához szükséges adatok beszerzésére irányult felhívásoktól azok teljesítéséig terjedő idő az eljárási határidő teltét megszakította. Az ügyintézési határidő 179 nappal került túllépésre, melynek oka a pontos tényállás felderítésének nehézségei voltak.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2017. július „ ”

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár